

LLIBERTAT

òrgan oficial antifeixista del consell municipal

En aquests moments que s'està discutint la sort de un poble lliure, Txecoslovàquia, fem-li present la nostra solidaritat.

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Carrer de Barcelona, 13 — Telèfon n.º 255

ANY III — Mataró dilluns 26 setembre 1938 — NUM. 675

NÚMERO SOLT: 30 cts.
SUBSCRIPCIÓ: 4'00 PESSETES MES

SALUT, TXECOSLOVAQUIA

La política de tolerància envers els Estats totalitaris per part de les potències democràtiques ha portat a una petita gran democràcia a una situació difícilíssima. Els ulls de xacal del dictador germànic s'han posat damunt la República txecoslovaca i amb el pretext d'un problema d'autodeterminació—quin sarcasme aquesta frase en boca del dictador alemany—no pretén altra cosa que apoderar-se de la Pàtria del gran Masaryk. Però Txecoslovàquia no és Àustria, el patriotisme i amor propi dels txecs és ferm i decidit i davant el perill ha respost amb l'ordre de mobilització general per a atacar a l'invasor si aquest intenta trepitjar el territori que no li pertany.

L'actitud de Txecoslovàquia és la d'un poble digne, que en nom de res està disposat a deixar-se expollar i molt menys encara a desaparèixer per donar gust a l'afany d'un foll que està posant a Europa a les portes d'una conflagració terrible. Tots els esperits democràtics i avançats del món, davant l'actitud sublim del gran poble txec, han de rendir-li un sincer tribut de respectuosa admiració i estar disposats a acudir en el seu ajut si els teutons violen les fronteres de la petita gran República.

En aquestes ratlles expressem la nostra emocionada salutació a Txecoslovàquia en aquests moments transcendents per al seu esdevenidor amb la convicció que la seva fermesa és la millor garantia de la seva independència i confiança en el seu futur.

Salut, Txecoslovàquia!

Problemes del moment

Noves rutes

L'ensulziada s'apropa

Els règims de força, darrera manifestació del procés de descomposició del sistema capitalista - buronés, obeint a una llei biològica natural, estan preparant i cavant d'una manera vertiginosa el seu propi fossar.

Ja en altres treballs exposava en aquestes columnes quines eren les lleis naturals que obliguen l'home a adaptar-se al constant progrés del món que habita. Per creure que és ell i no aquelles qui determina l'evolució, per voler ignorar (engreït per la supèrbia del que se sap poderós) que l'home no és més que una peça insignificant de les lleis que regulen els destins del món, ens trobem en l'estat de violència actual.

No és possible que l'home després d'un treball de varies centúries, després d'haver construït, per mitjà de l'esforç i la ciència, un món ple de possibilitats, vulgui entestar-se a conservar les velles formes, els molils vells, les velles concepcions econòmiques i polítiques. Ni com a excepció s'ha donat mai semblant paradoxa. Es per voler seguir aquest camí antinatural (per l'egoisme d'uns quants poderosos) que ens trobem en el dramàtic moment actual.

Els descobriments, les riqueses i els invents moderns han estat quasi únics i exclusivament explotats i usufructuats per uns quants privilegiats que es convertiren en multimilionaris i en quines mans estaven i estan encara els grans trusos, les mines, els ferrocarrils i tot el que significa quelcom en el terreny de l'economia.

Algú ha dit que el capitalisme és un monstre que es mossega la cua. La frase no pot ésser més aforunada.

Els grans invents han produït immenses fortunes, és veritat; però perquè això possible, milions i milions d'obres han quedat a la misèria, substituïts lliurs mitjans de guanyar-se la vida (els braços) per la màquina, que, en lloc de constituir el seu descans, ha estat el factor que ha fet

viure en veritables paradisos de luxe i d'orgia a uns pocs privilegiats, convertint-se en el terror de les llars humils que, contemplaven, cada dia més horroritzats, la impossibilitat de subsistir. I qui havia de consumir l'enorme producció industrial agrícola producte de les màquines modernes? Les masses sense feina? Els desesperats per la misèria? Impossibles! Llavors qui? Els propis rics, noi Eus ací el problema que ens ha creat una producció i sobreproducció creada pel règim capitalista burges en l'ocàs de la seva vida i del seu desenrotllament. I eus ací com el monstre s'agita rabiós, ferit per les pròpies mossegades i es prepara a llançar-se, amb llur ceguera suïcida, contra els que ell creu els seus enemics; la soferta classe treballadora, la víctima del seu egoisme sense fre.

En aquesta lluita desigual, els clarins de batalla de la qual sonen darse les nostres oïdes, va a liquidar-se tot un sistema que s'aguantava únicament per la violència (potser quan estic escrivint aquestes línies ja s'ha produït la xispa que ha d'encendre el món). Com a conseqüència natural, s'apropa doncs, el final victoriós de les nostres armes, les armes del poble.

Perquè les masses obreres de tot el món, cansades de sofrir privacions i provocacions, es llançaran com un sol home damunt els tirans que representen un règim l'ensulziada del qual està prevista per la lògica i per consegüent per la naturalesa.

B. C. RIERA

Membre de la secció de propaganda de la Federació Alimentària Industrial de Mataró (Sindicat de les Indústries Alimentàries C.N.T.).

P. C. Exèrcit de l'Ebre.

Fent l'aportació del material inservible, també contribuiràs a guanyar la guerra.

Brigades de Recuperació

Que ningú se n'oblidi!

La llengua catalana ha d'ésser respectada

Evidentment que quan un home veu impel·lit, molt a contra cor, encapçalar unes ratlles de la manera que aquestes ho són, és degut a què existeixen ja prou motius per a poder-ho realitzar.

És inexplicable que massa sovint s'observin en tota mena de manifestacions, fins en mítings i actes benèfics, que encara pul·lulin subjectes que amb el seu lamentable comportament posen al descobert la manca d'educació i de respecte que mereix la nostra estimada Catalunya i per tant també tots els seus fills, tots els catalans. Conegut de tothom és que, sortosament, són ben pocs els que així es produeixen però també és ben veritat que per la suficient altesa de mirres que són obligats a tenir amb nosaltres com recíprocament ens conduïm els catalans amb ells, no n'hauria d'haver ni un que deixés d'estimar Catalunya amb tot el que val, amb tot el que ha valgut sempre en tots els seus aspectes de llibertat i de progrés, que oïda les altres terres d'Ibèria haguessin posseït la preparació deguda per a poder desterrar per sempre tots els prejudicis i opressió per a convertir al seu dia en una realitat viva tots els sentiments progressius.

Aquests elements no poden oblidar els greuges que la Monarquia i gairebé tota la política retrògrada d'Espanya infringia rabiosament a Catalunya pel fet d'esforçar-se precisament en aixecar no solament el nivell cultural d'ella, sinó el de tota Espanya, que havia d'estar plenament orgullosa dels seus afany d'alliberació i de llibertat dels Pobles. Llibertat que no els convenia perquè els fills del Poble autèntic no fossin capaços un altre dia de foragitar-los completament del Poder i que tots els destins de Catalunya i d'Espanya fossin adminis-

trats i dirigits pels que tot ho produeixen, i que tenen dret a tot el que sigui just i humà.

L'adveniment de la República donà lloc al canvi total d'aquells procediments, dissortadament no pas d'acord amb les aspiracions de Catalunya a la qual se li va discutir i regatejar ratlla per ratlla el seu migraí Estatut, fidel expressió i voluntat del seu Poble. La retallada encara el va fer més esquifit. Però Catalunya i els seus fills no desmaiaren i encara estan prou segurs que la República ofereix immenses possibilitats d'assolir tots els Pobles les reivindicacions polítiques i sobretot socials que siguin lògicament possibles.

Aquests propòsits no poden ésser mixtificats per ningú, absolutament per ningú que tingui només una guspira de responsabilitat davant els moments tràgics que travessem en els quals ha d'existir sempre la màxima cordialitat entre tots els antifeixistes i el màxim de respecte als nostres costums i a la nostra manera d'ésser. Per això, com no podia ésser d'altra manera, el Govern de la República va disposar oportunament que en tots els llocs oficials ha de respectar-se la parla catalana. Ningú se'n pot oblidar en nom de res, ni en cap moment, ni pot ésser exigent en què es parli d'altra manera.

Per damunt de tot, respecte, cordialitat i obediència a les indicacions dels Governos de Catalunya i d'Espanya, que no priven pas que els ciutadans parlin la llengua materna, sense que ningú barroerament imposi la seva voluntat. Llibertat d'expressió per damunt de tot i qui equivocadament no ho entengui així només li resta un camí: Tenir paciència, que és tant com dignificar la cultura i l'urbanitat més elemental.

V. BARTRA P.

Atenció, Empreses Collectivitzades!

El Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya publicava, el dia 9 del corrent, un Decret del Departament d'Economia, en l'articulat del qual hi consta el que segueix:

Art. 6.º En l'ordre comptable i financer de l'empresa, és de la competència de l'interventor, el següent:

a) b) c) d) e) Autoritzar amb la seva signatura tots els documents que signifiquin disposició o mobilització de cabals.

Art. 14.º A partir de la data de la publicació d'aquest Decret al DIARI OFICIAL els interventors-delegats en exercici adaptaran llur actuació a les normes ací establertes. Pel que es refereix a la signatura de documents que impliquin mobilització de cabals, caldrà registrar les signatures al Negociat de Legalitzacions del Departament d'Economia i les Banques i establiments de crèdit delxaran d'admetre paper que no porti aquest requisi, trenta dies després de la publicació d'aquest Decret.

En conseqüència, els Delegats de la Generalitat a les Empreses Bancàries i Institucions d'Estalvi de Catalunya hauran de tenir cura que, a partir del dia 9 de maig propi, sigui complimentat l'aperit i lletra del que queda ordenat pel Decret de referència.

Barcelona, 15 d'abril del 1938.

El Cap del Servei Tècnic del Crèdit i de l'Estalvi

Banca Arnús - Banc Espanyol de Crèdit - Banc Hispano Colonial - Banc Urquijo Català - Majó Germans, Banquers - Caixa d'Estalvis de Mataró.

Subscriuiu-vos a LLIBERTAT

Lletres del front

Onze de Setembre

Avui 11 de setembre, l'aniversari de la mort de Rafael Casanova, ens troba lluitant contra els mal prou odiats invasors italo-alemanys. Es en aquesta diada de festa nacional catalana que hem de recordar les gestes heroïques que estan escrivint per l'Història de Catalunya i Espanya els nostres germans de l'Exèrcit de l'Ebre. Són aquests fills de Catalunya els descendents d'aquells que no volgueren acceptar cap esclavatge, que lluiten i resisteixen totes les escomeses de l'enemic amb braó i fermesa per no deixar se arrabassar ni un sol pam de terreny darrerament conquerit.

El poble català sap el que li espera si arribés a guanyar el feixisme. Hem vist trepitjada i ultratjada part de la nostra terra; els nostres costums i tradicions han estat abolits allà on ha passat el feix. Hem vist assassinats els nostres éssers més volguts, les nostres llars han estat desfetes per l'aviació del crim italo-germano; més res ha fet minvar la nostra fe en la victòria. Cada dia sentim més odi i més fàstic als colonitzadors que volen esclavitzar nos, i som nosaltres combatents catalans que lluitem al front d'Extremadura, que conjuntament amb els germans d'altres pòbles d'Espanya, hem ajudat i ajudem als combatents de l'Ebre fent córrer a l'enemic conquistant per a la República molts centenars de quilòmetres fent presoners i recollint gran quantitat de material bèl·lic.

Allunyats de la nostra terra, combatent al criminal feixisme invasor que lluita per a esclavitzar a tots els pobles d'Espanya, sabrem defensar el lloc que ens han confiat, puig sabem que les llibertats de Catalunya també es defensen en els fronts de Extremadura, i és en aquest concepte el que ens obliga a posar la mirada feta a les trinxeres d'enfront per saltar-les altra volta amb més fúria que mai al crit d'endavant.

Catalans: Estiguem preparats per a donar nous cops de mort a l'enemic. Resistint o atacant, complim el que ens digué un dia el nostre President Companys.

Cada home un gegant i cada català un home.

Per Catalunya. Per la Llibertat. Visca l'Exèrcit Popular.

Visca el Govern d'Unió Nacional

JOSEP VALLÉS VIVÓ

Artiller de la lleva del 1934, que estigué a la Caserna Matallista de Mataró i actualment al Front d'Extremadura

Informació local

CUPÓ DELS INVÀLIDS. — En el sortelg efectuat el dia 24, el premi de vint-i-cinc pessetes ha correspost al número 114

Els números premiats amb tres pessetes són: 014, 214, 314, 414, 514, 614, 714, 814, 914.

—OXIGENANTE DE CARBONES, producte Científico-Tècnic reconegut com el més formidable progrés de la termoquímica aplicada a la combustió. «Oxigenante de Carbones» estalvia quasi el 50 per cent de combustió.

Dr. R. Perpinyà - Oculista

AJUDANT DEL DOCTOR LAPERSONE DE PARIS

MATARÓ

B. Darrall (St. Agustí), 55
Dissabtes, de 9 a 1

BARCELONA

Provença, 185, 1.º, 2.º entre Aribau i Universitat
De 4 a 7 tarda

TELEFON 72554

ble. Es aplicable a tota classe de carbons i llenyes (alzina, pi, plàtan, etc., etc.). Es ven a totes les Droguerías, Ultramarins i Ferreterías.

AJUNTAMENT DE MATARÓ. — Negociat de Treball. — El D. O. de la Generalitat de Catalunya, de data 28 del prop-passat mes de juliol, inserix una Ordre del Departament de Treball ratificant el Decret de Presidència del 28 de setembre del 1937, i posant en vigor, des del dia 1 d'agost de l'any en curs, el nou certificat de Treball a tot Catalunya.

En conseqüència i per tal d'evitar molèsties als Consells d'Empresa, Sindicats, Comitès de Controls, Patrons, etc., el Departament de Treball d'aquest Ajuntament està autoritzat per fer tots els tràmits legals necessaris per l'adquisició de dit certificat; a tal fi, per tant, els Consells d'Empresa, Comitès de Controls, Patrons, etcètera, que vulguin fer els tràmits per mediació d'aquest Ajuntament, es poden personar a aquest Departament a les hores d'oficines, a partir del dia d'avui fins el dia 15 del proper mes d'octubre, als quals se'ls hi posaran en coneixement les normes necessàries per a la dita adquisició.

Mataró, 22 de setembre del 1938. — El Conseller Delegat de Treball, L. Bellavista.

AJUNTAMENT DE MATARÓ. — Governació i Assistència Social. — **Avís** — Es prega als familiars del soldat Joan Florez Zamora, de la 189 Brigada Mixta 753 Batalló, que passin per aquesta Conselleria (F. Lalret, 5) en hores d'oficina (de 9 a dos quarts de 1 i de 3 a 6), per tal d'assabentar-los d'un assumpte que els interessa.

Mataró, 24 de setembre del 1938. — El Conseller Regidor de Governació i Assistència Social, Josep Serra.

—Les restriccions que a la indústria ha imposat la manca de materials, fa que manquin forces articles d'ús domèstic. La Cartuja de Sevilla, però, encara segueix oferint als seus clients un bon assortit d'aquests articles necessaris per a la casa o per a fer un present de bon gust.

POLICIA MUNICIPAL. — **Notes.** — El ciutadà Tomàs Hernández Garcia, diu que el dia 24 del corrent va perdre una cartera, que contenia un carnet del Sindicat de l'Algua, Gas i Electricitat, de U. G. T., amb la seva corresponent fotografia, i un altre carnet del Partit Socialista, i una targeta extesa per sals del Duero, Empresa on treballa i unes 50 pessetes, i una Aliança de matrimoni. Es gratificarà la seva devolució.

—En aquesta Oficina hi ha disposi-

fat un sobre el qual conté una quantitat en billets. Resten a la disposició de qui acrediti ésser ne propietari.

AJUNTAMENT DE MATARÓ Conselleria - Regidoria de Finances i Proveïments

AVIS

Demà dimarts, dia 27 dels corrents, a les hores de costum es posarà a la venda als establiments particulars d'aquesta ciutat, MONGETES a raó de 100 grams per familiar i al preu de 2'20 ptes. el quilo.

Es fa avinent a tots els ciutadans, i d'una manera especial als propietaris dels establiments, que per a evitar possibles confusions, procurin tenir en compte que encara que alguns familiars recullin els articles en dies successius, al dia assenyalat per aquesta Conselleria Regidoria, han d'anul·lar el tiquet que oficialment s'ha efectuat el repartiment.

Mataró, 26 de setembre del 1938. — El Conseller Regidor, Josep Calvet.

ESTANTERIES pintades, útils per a diferents cometos, 15 metres llarg per 3 metres alt. Informarà Administració de LLIBERTAT.

IMPRESA MINERVA. — MATARÓ

Informació del dia

Barcelona

Comunicat oficial d'ahir

EXÈRCIT DE TERRA

FRONT DE L'EST. — A la zona de l'Ebre l'activitat de l'enemic manca d'importància, limitant-se a focs de hostilitat, sense conseqüències.

FRONT DE LLEVANT. — Les tropes espanyoles rebutjaren totalment atacs dels invasors a algunes de les nostres posicions dels sectors de Lanzadera i Pavia.

DEMÉS FRONTS. — Sense notícies d'interès.

AVIACIÓ

A les primeres hores de la nit del dia 22, alguns aparells estrangers bombardejaren la regió sud est de l'illa de Menorca.

Condemnes

El Tribunal de Guàrdia per delictes d'alta traïció ha condemnat a Rosa Ribot i Llorenç Uriach a 20 anys d'internament en un camp de treball. Joan Bas ha estat condemnat a 6 anys i un dia. — Fabra.

A la Generalitat

Una comissió de combatents de l'Exèrcit de l'Ebre ha estat a la Generalitat amb el propòsit de complimentar el senyor Companys. En absència del President han estat rebuts pel sots secretari de la Presidència, senyor Martí Rauret. — Fabra.

Estranger

La situació europea

El memoràndum alemany

LONDRES. — El memoràndum alemany referent a les pretencions del

Reich a Txecoslovàquia és tal com segueix:

1. — Retirada total de les forces armades txeques, servels de duanes, etcètera, de la zona evacuada, segons el mapa. Aquesta zona ha d'ésser entregada el primer d'octubre.

2. — El territori evscuat ha d'ésser entregat en el seu estat actual.

Alemanya accepta que un representant oficial txec sigui agregat a les forces alemanyes.

3. — El Govern txec deixarà en llibertat els alemanys sudetes que prescin servel a l'Exèrcit i a la Policia.

4. — El Govern txec posarà en llibertat tots els presoners polítics alemanys.

5. — El Govern alemany accepta autoritzar un plebiscit a aquelles regions que hauran d'estar determinades com a màxim el 25 de novembre. Les dificultats que puguin originar els plebiscits seran resolts per una comissió germano-txeca o internacional. Podran prendre part al plebiscit les persones que residixin a les regions referides abans del 18 d'octubre de l'any 1918.

Una simple majoria determinarà el desig de pertànyer al Reich o a l'Estat txecoslovac.

Durant el plebiscit ambdues parts retiraran les forces militars de les zones que han d'ésser objecte de delimitació.

La data de duració de la retirada serà establerta per un conveni entre els Governos alemany i txec.

6. — El Govern alemany accepta que una comissió germano-txeca tingui cura de solucionar tots els altres detalls que es presentin.

En el Memoràndum hi figura un Apèndix en el qual s'estipula que la zona sudeta evacuada serà entregada sense destruir ni inutilitzar cap establiment militar, econòmic o industrial. El material ferroviari de les regions ocupades serà entregat sense avaries. Exigeix els servels públics, gas, electricitat, etc.

Finalment estipula que els productes alimentosos, bestiar i totes les matèries primes no podran ésser traslladats. — Fabra.

El memoràndum vist pels experts de l'Agència Havas

LONDRES. — Segons l'enquesta realitzada pels pèrits de l'Agència Ha-

vas, en el Memoràndum alemany hi ha estipulades totes les pretencions del Reich.

L'entrega del Memoràndum a Mr. Chamberlain ha motivat les reunions del Consell britànic i el document no revela altra cosa que la voluntat de Hitler davant el mapa.

Les noves exigències del Reich van molt més enllà que l'unió d'Alemanya amb els territoris de majoria sudeta formulada per Hitler.

Anglaterra i França feren acceptar a Praga l'ocupació dels territoris de majoria alemanya. Aquesta ocupació permaneix amb tot el seu valor d'acord amb les proposicions franco-britàniques. El canvi de Govern a Txecoslovàquia no retracta l'acceptació de l'acord. El nou Govern ha confirmat l'acceptació formal dels compromisos contraels pel Govern anterior.

S'accepta que el traspass tingui efecte per mitjà d'una comissió internacional, amb garanties de Praga i Berlín. L'ocupació inclou a les fronteres alemanyes els pobles que tenen una majoria alemanya de més del 50 per cent.

La teoria de races que sosté Hitler excloex l'anèlxi de poblacions no alemanyes.

El memoràndum comporta no solament l'ocupació dels districtes de majoria alemanya, sinó que el plebiscit alemany és infinitament superior. En cas d'aquesta anèlxi serien ocupats Opava, Moravistia i Strova i tota la regió que rodeja Olevsy i els districtes que rodeja els sudetes de Elva i Bruno.

Les conseqüències d'aquesta anèlxi serien posar Praga sota una amenaça immediata. Seria tant com separar la Moràvia de Bohèmia per una muralla, doncs fins restarien sense via fèrria. La finalitat política seria posar Txecoslovàquia a mercè dels seus veïns.

El caràcter draconità de les disposicions germanes i les disposicions d'ocupació amb l'entrega sense compensació de les matèries primes, bestiar i aliments, expliquen que Chamberlain s'hagi limitat a entregar a Praga el memoràndum sense fer recomanacions ni cap indicació.

Ha cridat l'atenció que Hitler només vulgui donar el vot a les persones nascudes abans del 1918 a les regions objecte de plebiscit, o sigui nascudes abans de la formació de l'Estat txecoslovac.

A Londres s'espera que Hitler que tant elu que deslisa la pau, ho demostrí amb actes i que sense esfuó de sang s'efectuï la unitat al Reich de les poblacions incontestablement alemanyes. — Fabra.